

Ökad vikt på senare laktationer

Lars Peter Sørensen (NAV/SEGES), Terhi Vahlsten (NAV/Faba) och Emma Carlén (NAV/Växa)

De i NTM ingående delindexen för mjölkavkastning, fruktsamhet, juverhälsa, övrig hälsa, klövhälsa och exteriör baseras på avelsvärden från flera laktationer. Exempelvis ingår i mjölkindex avelsvärdet för proteinavkastning i första, andra och tredje laktation. Dessa kombineras ihop till ett avelsvärde för proteinavkastning genom att vikta ihop avelsvärdena från de tre laktationerna.

Tidigare lades störst vikt på prestation i första laktation (se tabell 1). Denna viktning återspeglade i stor utsträckning fördelningen av laktationer i mjölkkopopulationerna för tio år sedan. På den tiden valdes avkommeprövade tjurar dessutom ut på information från döttrar i första laktation och en hög vikt på avelsvärden för första laktation gav en högre säkerhet. Idag används genomisk selektion som ger liknande säkerhet för samtliga laktationer. Dessutom är rekryteringsprocenten lägre idag och väntas sjunka ytterligare i framtiden. Över de nordiska länderna förväntas en framtida rekrytering på 32 %. Detta ligger till grund för de uppdaterade laktationsvikter som införs i NAV rutinavelsvärdering i november 2018 i samband med uppdateringen av NTM.

Tabell 1. Tidigare och uppdaterade vikter på avelsvärden från olika laktationer.

	Tidigare vikter	Uppdaterade vikter
Laktation 1	0.50	0.30
Laktation 2	0.30	0.25
Laktation 3 och senare	0.20	0.45

Då skillnaden mellan de tidigare och de nya vikterna är rätt så stora skulle man kunna tro att det skulle innebära stora förändringar i djurens rangering baserat på mjölkindex, delindex för juverhälsa och så vidare. Detta är dock inte fallet eftersom de genetiska sambanden är höga mellan avelsvärden från olika laktationer. Det har bekräftats genom att man har beräknat avelsvärden för ett delindex både med tidigare och uppdaterade vikter och konstaterat att korrelationen dem emellan är nära 1. Därmed har den nya viktningen en mycket begränsad effekt på rangeringen av djur.

Oavsett, så är det relevant att viktningen av olika laktationer återspeglar framtida produktionsförhållanden på ett korrekt sätt och ger en tydlig signal om att det är viktigt med långlivade kor!